

C. van der Leest

Op weg met onderlinge pastoraat binnen Groningen-Oost

Beleidsstuk voor de kerkenraad en de wijkteams

Vastgesteld op de vergadering van de kerkenraad d.d. 20-09-2010

- NB - Boven dit document staat mijn naam maar ik heb dit geschreven in samenspraak met en dan ook met grote inbreng van de kerkenraad van de GKV te Groningen-Oost.
- Afkortingen: KR = kerkenraad; PR = pastorale raad (ouderlingen) en DR = diaconale raad.
  - Het Groningse woord 'kluft' heb ik overal vervangen door het meer gebruikelijke woord 'wijk'.

27-12-2010

De kerkenraad vindt het belangrijk dat in de gemeente wordt gebeden voor groei in de onderlinge verbondenheid, in het besef: *'Als de HEER het huis niet bouwt, vergeefs zwoegen de bouwers'* (Psalm 127:1).

Vroeger werd het als volgt gezegd: *'Aan 's HEREN zegen is 't al gelegen.'* Maar dan is het wel zaak dat we daarom vragen, ook in de kerkdienst.

Inhoudsopgave

Op weg met onderling pastoraat. Beleidsstuk

- 1 Het koninkrijk als doel
- 2 De kerk als middel
- 3 Onze verantwoordelijkheid:
  - 3.1 De verantwoordelijkheid van de ambtsdragers
  - 3.2 De verantwoordelijkheid van de kerkleden
- 4 De doelstelling
- 5 Een goed gesprek
- 6 Onderling pastoraat en de praktijk
- 7 Eventuele afspraken om te komen tot onderling bezoek
- 8 Het wijkteam

Bijlagen

I Handreiking voor het onderlinge bezoek

- 1 De taak van de bezoeker
- 2 Aanwijzingen voor de bezoeker
- 3 Gebed met de bezochte persoon
- 4 Vervolg op het onderlinge bezoek

II Aandachtspunt interne evaluatie van de wijkteams

- 1 Interne samenwerking
- 2 Afleggen van bezoeken
- 3 Bespreken vertrouwelijke zaken
- 4 Kinderen en jongeren
- 5 Bemoediging
- 6 Verdieping van de kringen
- 7 Ondersteuning/informatie

III Wijkteams (uit kerkenraadsmap)

- 1 Uitgangspunt
- 2 Werkzaamheden
- 3 Randkerkelijkheid
- 4 Vergadering van het wijkteam
- 5 De kring
- 6 De kringcoördinator
- 7 De pastorale bezoeker
- 8 De diaken
- 9 De ouderling
- 10 De predikanten
- 11 Supervisieteam

1 Het koninkrijk als doel

Wat is het doel van ons christen- en gemeente-zijn? We willen ons richten op Gods koninkrijk van alles-omvattende vrede, waarvan Christus de koning is. Dat vrederijk bevindt zich nu nog bij Hem in de hemel maar laat Hij bij zijn terugkeer hier op aarde komen. Dan zal het leven met God (Vader, Zoon en Heilige Geest), met onze medemensen en met de schepping een en al vreugde zijn.

Maar hier en nu kunnen we van dit alles al een voorproef genieten, voor zover we ons houden aan het onderwijs van koning Christus. Tegelijk lijden we eronder dat het koninkrijk zelf er nog niet is. Gericht zijn op Gods rijk betekent daarom ook: accepteren dat er gebrokenheid is, vechten om vol te houden.

Christenen kijken dus omhoog (de hemel) en naar voren (de toekomst) maar evengoed om zich heen (de wereld). In alle gevallen is de band met Christus en zijn koninkrijk het doel van ons streven.

2 De kerk als middel

De kerk is het verzamelpunt van de burgers van het komende koninkrijk, de gemeenschap van mensen die verbonden zijn met koning Christus. Daar wordt het in de zondagse diensten gevierd dat we samen horen bij koning Christus en zijn vrederijk.

Wil de kerk dienstbaar zijn aan het koninkrijk, dan moet zij zich toeleggen op ten minste vier taken, die kort getypeerd kunnen worden als: boven, binnen, buiten en beneden:

- 2.1 (Boven) De verbondenheid met koning Christus bevorderen: Hij is de weg naar God. En Hij geeft ons deel aan de schatten van het koninkrijk: dank zij Hem ontvangen we vergeving, zijn Geest vernieuwt ons, Hij geeft ons zicht op het eeuwige leven. Daarom moeten Christus en zijn vrederijk centraal staan in het leven van een christelijke gemeente en van haar leden.
- 2.2 (Binnen) De onderlinge betrokkenheid bevorderen: Nu we samen burgers zijn, moeten we groeien in liefde en inzet voor elkaar; zo ervaren we de barmhartigheid van Christus.
- 2.3 (Buiten) Het werven voor Christus bevorderen: Hij wil als koning erkend worden; ook is Hij de enige weg naar redding. Daarom moet de kerk als uitvalsbasis fungeren om mensen buiten de kerk te winnen voor koning Christus en zijn vrederijk.
- 2.4 (Beneden) De betrokkenheid bij Christus' wereld bevorderen: Hij heeft de wereld geschapen, houdt haar in stand en werkt aan een nieuwe wereld. Willen we Christus als koning van deze wereld eren, dan moeten we elkaar in de kerk stimuleren dat we betrokken zijn bij deze wereld. Dat betekent enerzijds dat we dankbaar zijn voor het goede dat God ons hier geeft: de relatie met onszelf, de naaste, de natuur en de cultuur. Maar anderzijds ook dat we ons inzetten voor de lijdende mens, dichtbij en ver weg, en op onze bescheiden plek ontluistering van de schepping tegengaan.

De kerk is dus geen doel in zichzelf maar is middel om ons als burgers van het koninkrijk toe te rusten en zo op weg te zetten en te houden naar Christus met zijn koninkrijk.

3 Onze verantwoordelijkheid

Deze vier taken zijn een gezamenlijke verantwoordelijkheid van alle kerkleden. Daarbij moeten we onderscheid maken tussen:

3.1 De verantwoordelijkheid van de ambtsdragers

Blijkens het N.T. hebben zij de opdracht van Christus dat ze leiding geven aan de gemeente als geheel. Daarnaast hebben ze als taak de afzonderlijke kerkleden te onderrichten, te bemoedigen, te waarschuwen, terecht te wijzen en in allerlei opzicht te dienen.

Om deze opdracht uit voeren zorgen ambtsdragers ervoor dat er kerkdiensten zijn, dat er toerusting voor jong en oud wordt georganiseerd en dat er wordt omgezien naar mensen met problemen.

3.2 De verantwoordelijkheid van de kerkleden

Maar nooit zijn ambtsdragers bedoeld als plaatsvervangers die kerkleden in staat stellen lui achterover te leunen. Niet voor niets komt het woordje 'elkaar' in Paulus' brieven zo'n 40x voor. Dat geeft aan hoe belangrijk de apostel de verantwoordelijkheid vindt van de kerkleden onderling.

Heel duidelijk komt de verantwoordelijkheid van ambtsdragers en kerkleden uit in 1 Tess.5:11-14: *'Troost elkaar en wees elkaar tot voorbeeld, zoals u trouwens al doet. Wij vragen u, broeders en zusters, diegenen onder u te erkennen die zich op gezag van de Heer ervoor inzetten u te leiden en terecht te wijzen. U moet hun om hun werk veel liefde en respect betonen. Leef in vrede met elkaar. Wij sporen u aan, broeders en zusters, iedereen die zijn dagelijks werk verwaarloost terecht te wijzen, de moedelozen hoop te geven, op te komen voor de zwakken, met iedereen geduld te hebben.'*

Zelfs het kritisch benaderen van de ander in de vorm van 'terechtwijzen' wordt niet voorbehouden aan de ambtsdragers maar ook als taak gezien van de kerkleden tegenover elkaar.

Deze nadruk op de verantwoordelijkheid van de kerkleden is niet nieuw. Zo is het allang gebruikelijk dat kerkleden op eigen initiatief elkaar vormen middels gezamenlijke bijbelstudie. Ook het omzien naar elkaar is altijd al gaande. Op deze manier helpen we elkaar zicht te krijgen en te houden op Christus en zijn vrede.

Om dit alles gebruiken wij in ons kerkelijk leven de term pastoraat tegenwoordig breder dan vroeger gebruikelijk was. Oorspronkelijk is pastoraat het werk van zielszorg dat door een pastor (= letterlijk: herder), dus een kerkelijke ambtsdrager wordt verricht. Maar de laatste decennia ziet de term pastoraat op alle zorg die door ambtsdragers en niet-ambtsdragers in de kerk aan mensen gegeven wordt om hen te stimuleren in hun band met de grote Pastor, onze goede herder Jezus Christus. Maar dan is het ook mogelijk te spreken van onderling pastoraat.

4 De doelstelling

Ondanks wat boven is gezegd, is het een feit dat in onze kerkelijke beleving het pastoraat typisch iets voor ambtsdragers is. Weliswaar zijn het in Oost vooral de pastorale bezoekers die op huisbezoek gaan, maar onveranderd is het gevoel bij velen dat het bezoeken en begeleiden van kerkleden een taak is voor kerkelijke 'officials'. In het N.T. is sprake van een bredere verantwoordelijkheid, want we hebben allemaal een taak tegenover elkaar. Daarom willen wij als kerkenraad eraan werken dat het onderlinge pastoraat meer van de grond komt.

Uiteraard is de gemeente van Oost er te groot voor dat iedereen voor iedereen verantwoordelijk is. We willen vooral in het verband van de kringen het onderlinge pastoraat bevorderen.

Wij realiseren ons dat het onderlinge pastoraat niet binnen één jaar gemeentebreed zal functioneren. De intensiteit van de onderlinge omgang binnen kringen is op dit moment heel verschillend; verandering hiervan vraagt meer of minder tijd. Daaruit blijkt meteen dat het groeien hierin een proces is en een proces moet niet geforceerd worden. Tenslotte zal het door de grote in- en uitstroom van kerkleden telkens weer nodig zijn het onderlinge pastoraat te promoten.

5 Een goed gesprek

Alleen, is onderling pastoraat wel haalbaar voor het gemiddelde kerklid? Als er op een adres ingewikkelde problemen gaande zijn, overvragen we inderdaad een kring als we daarvan verwachten dat die gepaste begeleiding geeft. Maar in het merendeel van de gevallen ligt het door ons bedoelde pastoraat echt wel binnen het bereik van het gemiddelde kerklid. Want wat is daarvoor nodig? Eigenlijk alleen dat we met elkaar goede gesprekken voeren. Een goed gesprek omvat drieërlei:

- Ontmoeten: 'Hoe is het?' Bedenk dat Christus mens is geworden en ons leven heeft gedeeld; laten we Hem navolgen door ons ervoor in te zetten dat we ons in de ander verplaatsen.
- Bemoedigen: 'Sterkte!', of: 'Zet 'm op!' Bedenk dat Christus plaatsvervangend voor ons zijn kruis droeg; laten we Hem navolgen door te proberen de last van de ander iets mee te dragen en die ander te stimuleren vol te houden.
- Aanspreken: 'Waarom doe je dat eigenlijk?' Bedenk dat Christus terugkomt om te oordelen; laten we elkaar daarom scherp houden in het besef dat het eropaan komt welke keuzes we maken.

En dit kunnen we door Christus' Geest die in ieder van ons woont en werkt.

Door deze goede gesprekken houden we elkaar gericht op koning Christus en zijn koninkrijk van vrede.

6 Onderling pastoraat en de praktijk

Als kerkenraad denken we dat de gave om goede gesprekken te voeren veel voorkomt. Als we binnen de kring daarop gespitst zijn, begint de pastorale kwaliteit van de kring al stevig van de grond te komen.

Maar het zou mooi zijn als langzamerhand in de kringen meer zou gebeuren. Laten we drie dingen noemen (waarbij we beseffen dat in diverse kringen al het een en ander gepraktiseerd wordt):

- 6.1 De kring gaat ertoe over om de functie van samenroeper uit te bouwen tot de functie van kringcoördinator, die dus meer doet dan het samenroepen van de kring en het bewaken van de agenda (zie hierna). Om de continuïteit te bewaken en om recht te doen aan de veelzijdigheid van de functie kan die het beste worden uitgeoefend door twee personen, die de taken onderling verdelen.
- 6.2 De kring vergroot de onderlinge betrokkenheid doordat van de kringcoördinator deze acties worden verwacht: hij/zij:
  - houdt in de gaten wat er gaande is in de kring;
  - geeft na toestemming van de betrokkene (bijvoorbeeld in de vorm van een maandelijkse digitale nieuwsbrief) informatie door binnen de kring;
  - stimuleert dat er zo nodig hulp of steun geboden wordt;
  - schakelt desgewenst met toestemming van de betrokkene de wijkdiaken, wijkouderling of wijkpredikant in;
  - bezoekt binnen veertien dagen na binnenkomst nieuwe leden om hen te verwelkomen en op de hoogte te stellen van de gang van zaken in Oost en met name in de kring.
- 6.3 De kring groeit ernaar toe dat er onderling bezoek plaatsvindt, maar respecteert het dat niet iedereen op bezoek gaat of bezoek ontvangt. Om dit onderlinge bezoek te realiseren maakt de kring afspraken (in 7 wordt hiervan een voorbeeld gegeven); verder kan gebruik gemaakt worden van de handreiking, vermeld in bijlage-I.

7 Mogelijke afspraken om te komen tot onderling bezoek

- 7.1 In september maakt de kringcoördinator een concept-rooster wie het komende seizoen wie 1-2x gaat bezoeken. Daarbij zijn verschillende modellen mogelijk, bijvoorbeeld:
  - A bezoekt B bezoekt C enz.; of:
  - A bezoekt B en B bezoekt A; of:
  - A en B bezoeken elkaar enz.
- 7.2 Niemand is verplicht als bezoeker te fungeren maar het is wel mooi als iedereen bezoek wil ontvangen, waarbij kinderen en jongeren met hun kringen niet vergeten moeten worden.
- 7.3 Iemand kan alleen op bezoek gaan maar mag ook een ander meenemen.
- 7.4 Wat je tijdens een bezoek vertrouwelijk te horen krijgt, deel je niet met derden - tenzij de bezochte daar akkoord mee gaat.
- 7.5 Kringleden kunnen voor advies en vragen voor of na een bezoek terecht bij hun ouderling, diaken en/of wijkpredikant.
- 7.6 Aan het einde van het seizoen kan het functioneren van de onderlinge bezoeken geëvalueerd worden op een kringbijeenkomst, zodat de kringleden van elkaar kunnen leren.

8 Het wijkteam

Het wijkteam is de eerst-verantwoordelijke voor het stimuleren en begeleiden van de kringen. Om deze verantwoordelijkheid goed te kunnen dragen, moeten de leden van het wijkteam wel weten wat van hen verwacht wordt (zie ook bijlage-IV):

- 8.1 De wijkouderling en wijkdiaken. Zij geven sámen leiding aan het wijkteam en verdelen de taken afhankelijk van hun individuele gaven. Zij vormen de verbindingsschakel met de kerkenraad, de pastorale en diaconale raad.
  - De ouderling gaat alleen in bijzondere situaties op bezoek.
  - De diaken gaat geregeld op bezoek, met name om zicht te krijgen op situaties waar hulp gewenst is.
  - De ouderling en de diaken bezoeken elk eens in de 1-2 jaar de kringbijeenkomsten, om zo zelf te ervaren hoe de kringen functioneren en om bij de kerkleden de drempel te verlagen voor het vragen van pastorale, resp. diaconale hulp.
- 8.2 De pastorale bezoeker (pb.er). Een pb.er wordt niet meer automatisch aan één bepaalde kring verbonden. Het wijkteam kijkt waar een pb.er het beste ingezet kan worden: dat kan een hele kring zijn maar ook losse adressen uit verschillende kringen.
- 8.3 De kringcoördinatoren. Zij zijn volwaardig lid van het wijkteam. Ze worden door de kring gekozen voor een door de kring te bepalen tijd. Samen met hen wordt aandacht gegeven aan het functioneren van de kringen. Ook wordt samen met hen besproken hoe het beste kan worden omgegaan met kringen die minder goed draaien en met kerkleden die amper of niet met hun kring meedoen. Tenslotte attenderen zij, tijdens of buiten de vergadering, de andere wijkteamleden op situaties waar bezoek van hen gewenst is.

Bijlage-I: Handreiking voor het onderlinge bezoek

- Wellicht kunnen de aandachtspunten uit deze handreiking helpen bij het afleggen van het onderlinge bezoek.
- De bezochte persoon en de bezoeker worden gemakshalve met 'hij' aangeduid.
- De verwijzingen in 1b/d betreffen bovenstaand beleidsstuk 'Op weg met onderling pastoraat'.

1 De taak van de bezoeker

- a De bezoeker heeft als taak voor de ander een luisterend oor te zijn zodat deze met de bezoeker kan delen wat er bij hem allemaal speelt aan mooie en verdrietige dingen.
- b Daarnaast heeft de bezoeker als taak een goed gesprek te voeren (zie 5), waarbij zo veel mogelijk rechtgedaan wordt aan de thema's: boven, binnen, buiten en beneden (zie 2.1-2.4). Dat betekent concreet:
- c De bezoeker geeft tijdens het bezoek aan anderen aandacht aan hun leven als gezin, hun dagelijks werk, hun plek in de gemeente en hun plek in de wereld. Daarbij staat centraal wat de betekenis van de band met God is in die aspecten van het leven.
- d Een belangrijk onderdeel van het bezoek is het gezamenlijk gebed (zie 8.3).
- e De bezoeker kan ervoor kiezen een gedeelte uit de bijbel te lezen. Dit bijbelgedeelte kan gebruikt worden ter bemoediging in reactie op wat aan de orde kwam of als basis voor een deel van het gesprek.

2 Aanwijzingen voor de bezoeker

- a De bezoeker probeert een balans te vinden tussen vertrouwelijkheid (bijv. door belangstellend te zijn) en afstand (bijv. door niet nieuwsgierig of dwingend te zijn in z'n vragen).
- b De bezoeker zet zich actief in, en wel door:
  - thuis te bidden om een juiste houding en een goed gesprek;
  - zich erop voor te bereiden wat hij wil bespreken;
  - goed te luisteren en te vragen vanuit 'onwetendheid', dus: doorvragen en niet zelf gaan invullen.
- c De bezoeker komt niet met zijn verhalen; het gaat om de ander, die wordt dan ook uitgenodigd te vertellen.
- d De bezoeker ziet de eigen onmacht tegenover de moeite van de ander onder ogen en benoemt dat eventueel ook.
- e De bezoeker bagatelliseert de problemen van de ander niet door die te vergelijken met iets wat lichter, erger of soortgelijk is; in plaats daarvan erkent hij het eigene van iemands situatie.
- f De bezoeker verzet zich niet tegen uitspraken met kritiek op God; in plaats daarvan geeft hij de ander ruimte zich te uiten en vraagt hij daarna pas of er ook meer over God gezegd kan worden.
- g De bezoeker verwacht iemands onmacht niet met onwil; in plaats daarvan aanvaardt hij dat iemand onmachtig is, maar hij berust daar niet in en probeert de ander te helpen zijn onmacht (voor een deel) te overwinnen.

3 Gebed met de bezochte persoon

- a Het bidden met de ander moet een k us zijn; soms is het beter niet te bidden. De bezoeker vraagt daarom altijd of het goed is om samen te bidden. Meestal zal de bezoeker het gebed uitspreken, maar een kringgebed is ook een goede vorm. De bezoeker vraagt of er aandachtspunten zijn voor het gebed en kan zelf elementen uit het gesprek noemen als dank- en vraagpunten.
- b In het gebed probeert de bezoeker zo veel mogelijk recht te doen aan iemands leefwereld, incl. iemands plaats in de gemeente. Uitgangspunt is dat de toehoorder 'amen' op het gebed kan zeggen; dus geen pastoraat in het gebed, niet kritisch zijn tegenover de ander, niet (alsnog) je gelijk halen.

4 Vervolg op het onderlinge bezoek

Het bezoek kan aanleiding geven dat de bezoeker derden inschakelt. Deze situaties zijn denkbaar:

- a Voorbede in de kring of in de kerkdienst: de bezoeker maakt afspraken wie dit overlegt met kringcoördinator of wijkpredikant.
- b Pastorale vragen, behoeften of problemen die te gecompliceerd zijn voor de bezoeker en/of te veel tijd van hem vragen: de bezoeker meldt dit met medeweten van de ander aan de pastorale bezoeker, wijkouderling of wijkpredikant.
- c Financiële problemen: de bezoeker meldt dit met medeweten van de ander aan de wijkdiaken.
- d Vragen of zorgen ten aanzien van het aangaan aan het avondmaal, bijv. doordat het gedrag of de visie van de ander niet spoort met de toewijding aan Christus: de bezoeker meldt dit met medeweten van de ander aan de wijkouderling.

Bijlage-II Aandachtspunten interne evaluatie van de wijkteams

Het doel van het elkaar bevragen is dat de kwaliteit van het wijkteam-werk bevorderd wordt maar ook dat door de rapportage hiervan de DR en PR op de hoogte komen van het reilen en zeilen van de wijkteams en dat de wijkteamleden kwijt kunnen wat hun bezighoudt.

1 Interne samenwerking

- a Hoe is de samenwerking binnen het wijkteam; komt ieders functie voldoende uit de verf.
- b Is er een secretaris die de afspraken notuleert; worden de adres-gegevens van nieuwgekomenen incl. hun kringindeling snel en goed doorgegeven aan de past.bezoekers en de kringcoördinatoren.
- c Lukt het de agenda zo in te richten dat er voldoende ruimte is voor inhoudelijke thema's, de rapportage van bezoeken en onderlinge ondersteuning.
- d Is er een rooster van aftreding en verloopt de vierjaarlijkse wisseling van de pastorale bezoekers soepel.

2 Afleggen van bezoeken

- a Lukt het de past.bezoekers om de hun toegewezen adressen jaarlijks tenminste eenmaal te bezoeken.
- b Worden de bezoeken geregistreerd, door de bezoeker zelf en door het wijkteam.
- c Geven de leden van het wijkteam elkaar feedback op het aantal afgelegde bezoeken.
- d Gaan ook de ouderling en diaken soms op bezoek.
- e Hoe gaat het met het verloop in het adressenbestand en met de samenstelling van de kringen.

3 Bespreken vertrouwelijke zaken

- a Heeft het wijkteam hier afspraken over gemaakt (balans tussen geheimhouding en algemene info).
- b Wordt alleen gerapporteerd en besproken wat strikt nodig is.
- c Wordt in reactie op de gerapporteerde bezoeken voorbede gedaan.
- d Rapporteren pastorale bezoekers vertrouwelijke zaken ook één op één, dus aan ouderling of diaken.
- e Wordt geregeld gezien of er kandidaat-ambtsdragers/past.bezoekers beschikbaar zijn.

4 Kinderen en jongeren

- a Is in het wijkteam aandacht voor de kinderen en jongeren in de wijk.
- b Onderneemt de jeugd gezamenlijke activiteiten en/of worden die voor hen georganiseerd.
- c Zitten er jongeren in de kring van hun ouders (niet aanbevolen).
- d Draaien de kinderen van plm. 12-17 jaar mee in een jeugdkring?

5 Bemoediging

- a Bemoedigen de leden van het wijkteam elkaar in hun ambt/functie, ook door voorbede voor elkaar te doen.
- b Wordt er geregeld stilgestaan bij de moeiten en vreugden van ieders taak.

6 Verdieping van de kringen

- a Hoe functioneren de kringen; hoe wordt daar omgegaan met het gegeven van niet-deelnemers.
- b Komen de vier doelen uit het visiedocument binnen de kring geregeld aan de orde.
- c Wordt door het wijkteam en de kringen eraan gewerkt dat de kringen groeien in hun diaconale, pastorale en missionaire functie; wat wordt gedaan met kringen die niet goed functioneren.
- d Wonen de wijkteamleden kringvergaderingen bij: uit belangstelling, ter bevordering van de vier doelen (ouderling en diaken), om hun taak te profileren (diaken), om de gaven te inventariseren (diaken) .
- e Werkt in de verschillende kringen het onderlinge pastoraat in de vorm van goede gesprekken, incidenteel en via onderling bezoek.

7 Ondersteuning/informatie

- a Is er voldoende ondersteuning vanuit DR en PR, of is extra ondersteuning nodig, zo ja: waarin.
- b Is de gegeven toerusting voldoende; zo niet: wat moet er verbeterd worden.
- c Beschikt elk wijkteamlid over de kerkenraadsmat met regelingen en is de inhoud globaal bekend.
- d Zijn de wijkteamleden bekend met de site 'Gemeente vandaag' (www.gemeentevandaag.nl).

Bijlage-III Wijkteams

Uit de kerkenraadsmap met regelingen van de GKV te Groningen-Oost

1 Uitgangspunt

- 1.1 De wijkteams toetsen hun werkzaamheden hieraan of ze eraan dienstbaar zijn dat de kringen en kringleden groeien in hun verbondenheid met Christus, hun betrokkenheid bij elkaar, hun werfkracht voor Christus en hun betrokkenheid bij zijn wereld.
- 1.2 Een wijkteam is krachtens delegatie door de PR bevoegd tot het verrichten van zijn in artikel 2 beschreven werkzaamheden.
- 1.3 De wijkteams annex kringen zijn ingesteld ter bevordering van de kleinschaligheid (zie voor de onderbouwing daarvan 'Werken aan kleinschaligheid').
- 1.4 De wijkteams zijn eerst-verantwoordelijk voor het stimuleren en begeleiden van de kringen; zie voor de onderbouwing daarvan p.2-4 van dit document.

2 Werkzaamheden

- 2.1 De kringen samenstellen en de kringcoördinatoren benoemen en aansturen; de informatie hierover doorgeven aan het kerkelijk bureau en de scriba.
- 2.2 Het adressenbestand bijdetijd houden en mutaties doorgeven aan het kerkelijk bureau.
- 2.3 De bezoeken van de wijkteamleden rapporteren en bespreken; individuele bezoeken kunnen zo nodig in klein verband met de ouderling of diaken besproken worden.
- 2.4 Een oplossing zoeken voor kringen die slecht functioneren of voor afzonderlijke adressen die zich niet in een kring thuis voelen.
- 2.5 De afgesproken procedure bewaken als de PR of KR een praatpapier in de kringen aan de orde wil stellen.
- 2.6 Bespreken wat de KR, DR of PR als algemeen beleid heeft vastgesteld.
- 2.7 Constant zoeken naar pastorale bezoekers; eventuele voordrachten en verzoeken om ontheffing doorgeven aan de scriba; daarnaast zoeken naar ouderlingen, diakenen en pastorale bezoekers overeenkomstig het tijdpad dat de KR heeft vastgesteld.
- 2.8 Ten minste eenmaal per 2 jaar zijn werkzaamheden evalueren aan de hand van de aandachtspunten, vermeld in bijlage-II, en rapporteert daarover aan de PR en DR.

3 Randkerkelijkheid

- 3.1 Als binnen het wijkteam bekend is dat een kringlid geen kringbijeenkomsten bezoekt, wordt de coördinator aangespoord dat hij/zij de betrokkene wel blijft uitnodigen - tenzij die zich om begrijpelijke redenen structureel heeft afgemeld. In alle gevallen stimuleert de coördinator andere kringleden contact te blijven houden en blijft de past.bezoeker de betrokkene bezoeken.
- 3.2a De situatie kan zijn dat het in 3.1 genoemde kringlid ook amper of geen kerkdiensten bezoekt, geen kerkelijke bijdrage betaalt of wil betalen, ook de kringleden op afstand houdt, terwijl gesprekken met de past.bezoeker geen verandering teweegbrengen of de past. bezoeker zelfs op afstand wordt gehouden.
In dit geval geeft het wijkteam deze situatie schriftelijk door aan de PR, die vervolgens een brief zal sturen aan het desbetreffende kerklid, met als doel dat hij een gesprek aangaat met de wijkouderling.
- 3.2b Als de door de ouderling gevoerde gesprekken geen verandering teweegbrengen in het gedrag van het kringlid of als hij weigert de ouderling te ontvangen, schrijft de PR een brief aan het desbetreffende kerklid met vermelding van een termijn.
- 3.3a Als binnen een wijkteam bekend is dat een kringlid verhuisd is met onbekende bestemming, zal de coördinator eerst binnen de kring informeren of iemand het nieuwe adres weet; in dat geval zal dat aan het kerkelijk bureau worden doorgegeven. Als hij buiten het grondgebied van Groningen-Oost is gaan wonen, wordt dit ook doorgegeven aan de PR, die hem dan een brief stuurt waarin erop aan wordt gedrongen alsnog een attestatie aan te vragen, met vermelding van een termijn.
- 3.3b Als ook na navraag binnen de kring het nieuwe adres van het verhuisde kerklid onbekend blijft, meldt het wijkteam dit aan de PR, die vervolgens in het kerkblad een oproep doet. Levert dat het nieuwe adres op, dan wordt alsnog het verhuisde kerklid aangeschreven.

4 Vergadering van het wijkteam

- 4.1 Een wijkteam staat onder leiding van het ouderling-lid en het diaken-lid die collegiaal samenwerken en de taken afhankelijk van hun individuele gaven verdelen; zij brengen de kringcoördinatoren en past.bezoekers op de hoogte van mutaties.
- 4.2 Een van de leden fungeert als secretaris; hij/zij maakt van elke vergadering een kort verslag en houdt per kring bij wie door wie bezocht is.
- 4.3 Het wijkteam komt in de regel eenmaal in de zes tot acht weken samen.

- 4.4 De volgende agendapunten dienen in een vergadering in elk geval aan de orde te komen:
- Zaken rond kringen en kringcoördinatoren.
  - Mutaties ledenbestand.
  - Afgelegde bezoeken; voorbede.
  - Zaken van de DR, PR of KR.
  - Vacatures ambtsdragers en past.bezoekers.

5 De kring

- 5.1 De kring bestaat uit ruim tien adressen en wordt samengesteld door het wijkteam.
- 5.2 De kring komt in de regel eenmaal in de zes weken samen bij iemand thuis.
- 5.3 De kring heeft als taken:
- onderling contact en wederzijdse belangstelling;
  - daadwerkelijke aandacht voor jongeren.
  - onderlinge stimulering om te bereiken dat de kringen en kringleden al meer pastorale, diaconale en missionaire kwaliteit krijgen;
  - onderling pastoraat stimuleren (zie artikel 5.4)
- 5.4 Onderling pastoraat wordt in de kringen vormgegeven door het voeren van goede gesprekken; dit omvat drieërlei: elkaar ontmoeten, bemoedigen en aanspreken, incidenteel en zo mogelijk ook door elkaar te bezoeken (zie hierover uitgebreid bijlage-I).
- 5.5 In de kring is alle ruimte voor het meenemen van anders/buiten-kerkelijken.

6 De kringcoördinator

- 6.1 Elke kring heeft twee coördinatoren; zij verdelen de taken afhankelijk van hun gaven.
- 6.2 Zij worden door de kring voor een door de kring te bepalen tijd ter benoeming voorgedragen aan het wijkteam.
- 6.3 Zij zorgen ervoor dat de bijeenkomsten worden georganiseerd, houden de presentie bij en zorgen ervoor dat aan de afwezigen aandacht wordt gegeven.
- 6.4 Ze zijn alert op wat in de kring gaande is en geven na toestemming van de betrokkene informatie door binnen de kring.
- 6.5 Zij zijn verantwoordelijk voor de samenstelling van de agenda voor de bijeenkomst, na goed overleg met de kring.
- 6.6 Zij maken voor aanvang van het seizoen een rooster voor het onderlinge bezoek.
- 6.7 Zij dragen er zorg voor dat de adressen die (nog) niet meedoen met het onderling bezoek in beeld zijn bij het wijkteam.
- 6.8 Zij zien erop toe dat in de kring zo nodig onderling (beperkte en/of tijdelijke) praktische hulp geboden wordt, of schakelt daarvoor de wijkdiaken in als die hulp in de kring niet beschikbaar is.
- 6.9 Zij leggen bij nieuwgekomen kerkleden binnen twee weken een kennismakingsbezoek af, overhandigen bij die gelegenheid de door de diaken aangeleverde info-map en vertellen mee aan de hand daarvan over de gang van zaken in de gemeente en met name in de kring.

7 De pastorale bezoeker

- 7.1 Hij/zij wordt op voordracht door een wijkteam voor een periode van vier jaar door de PR schriftelijk benoemd en wordt geïnstalleerd in een kerkdienst met gebruik van een formulier.
- 7.2 Hij/zij bezoekt de door het wijkteam aangewezen adressen.
- 7.3 Gestimuleerd door de diaken probeert hij/zij tijdens het bezoek diaconaal te kijken en te luisteren om te zien of zich situaties voordoen die mogelijk diaconale inzet vereisen (zie 8.2).
- 7.4 Zodra zich situaties voordoen die kunnen uitlopen op afhouding van het avondmaal, brengt hij/zij dit (in overleg met het desbetreffende gemeentelid) rechtstreeks in bij de wijkouderling en via hem zo nodig bij de PR, die dan voor verdere actie op dit punt verantwoordelijk zijn.
- 7.5 Zodra zich situaties voordoen die kunnen uitlopen op financiële steunverlening en begeleiding, brengt hij/zij dit (zo goed mogelijk in overleg met het desbetreffende gemeentelid) rechtstreeks in bij de wijkdiaken en via hem zo nodig bij de DR, die dan samen voor verdere actie op dit punt verantwoordelijk zijn.
- 7.6 Zodra zich andere pastorale situaties voordoen die gecompliceerd zijn en frequente begeleiding vereisen, kan hij/zij, al of niet na overleg met het wijkteam, doorverwijzen naar de wijkpredikant - dit in overleg met het desbetreffende gemeentelid.
- 7.7 Hij/zij brengt verslag uit op de vergadering van het wijkteam, waarbij recht wordt gedaan aan de plicht tot geheimhouding, maar toch ook informatie wordt gegeven:
- om het wijkteam duidelijkheid te geven over hoofdzaken die spelen;
  - om te kunnen overleggen over meer gecompliceerde pastorale, resp. diaconale situaties;
  - om zicht te geven op aanwezige gaven en op kandidaat-past.bezoekers/ambtsdragers.
- 7.8 Hij/zij bezoekt ten minste eenmaal per seizoen de samenkomsten van de kringen.

8 De diaken

- 8.1 Hij heeft als taak de gemeente voor te gaan in en te stimuleren tot praktische dienst, aandacht te hebben voor de aanwezige gaven en als lid te fungeren van de DR en KR.
- 8.2 Hij gaat op bezoek bij gemeenteleden:
  - op verzoek van de past.bezoekers en/of de kringcoördinatoren;
  - op verzoek van de desbetreffende gemeenteleden zelf;
  - op eigen initiatief, en wel bij potentiële diaconale zorgadressen: gescheiden mensen, alleenstaande ouders, ouderen, kerktelefoon-luisteraars, langdurig zieken, werklozen enz.
- 8.3 Hij is in de wijkteam-vergadering er alert op of in de bezoekrapportage situaties aan de orde komen die diaconale inzet vereisen en stimuleert het wijkteam diaconaal te kijken/luisteren.
- 8.4 In het geval er in een kring iemand extra bezoek of tijdelijk praktische hulp nodig heeft, treedt hij - in overleg met de kringcoördinatoren - stimulerend en zo nodig coördinerend op om de kring tot actie te bewegen; is de kring niet (voldoende) in staat het nodige te doen, dan richt hij zich daarvoor tot (de coördinatoren van) andere kringen van de wijk.
- 8.5 Zodra zich situaties voordoen die kunnen uitlopen op financiële steunverlening en begeleiding, brengt hij dit rechtstreeks in bij de DR en laat hij zich tijdens de desbetreffende bezoeken door z'n collega-diaken vergezellen.
- 8.6 Ten minste eenmaal per seizoen bezoekt hij een samenkomst van alle kringen uit zijn wijk, met als doelstelling: belangstelling tonen; de taak van de diaken voor de aandacht brengen; de diaconale kwaliteit van de kring bevorderen.

9 De ouderling

- 9.1 Hij heeft als taak de gemeente voor te gaan in en te stimuleren tot geestelijke zorg, de past. bezoekers aan te sturen en als lid te fungeren van de PR en KR.
- 9.2 Hij gaat op bezoek bij gemeenteleden:
  - op verzoek van de past.bezoekers of kringcoördinatoren;
  - op verzoek van de desbetreffende gemeenteleden zelf;
  - op eigen initiatief, en wel om contact te houden met de mensen uit de wijk.
  - om het motivatiegesprek te voeren met belijdenis-catechisanten.
- 9.3 De jaarlijkse huisbezoeken (art.21 K.O.) delegeert hij aan de kringen en/of past.bezoekers.
- 9.4 In het geval het onderlinge bezoek in een kring niet functioneert en ook een past.bezoeker ontbreekt bezoekt de ouderling zo nodig pastorale zorgadressen, eventueel in overleg met de kringcoördinatoren; eventueel wordt de predikant (in het geval van studenten: de studentenpredikant) gevraagd in te springen.
- 9.5 Zodra zich in een kring een situatie voordoet die kan uitlopen op afhouding van het avondmaal, brengt hij dit rechtstreeks in bij de PR.
- 9.6 Ten minste eenmaal per seizoen bezoekt hij een samenkomst van alle kringen uit zijn wijk, met als doelstelling: het groeien in de vier doelen bevorderen; de pastorale kwaliteit van de kring bevorderen.

10 De predikanten

- 10.1 De predikanten zijn als zodanig geen lid van een wijkteam, maar stellen zich wel beschikbaar aan de kringen, wijken en wijkteams voor gemeenschappelijke toerusting, individuele coaching en inschakeling als bezoeker, om zo dienstbaar te zijn aan het groeien in de vier doelen.
- 10.2 De predikanten verzorgen de organisatie en uitvoering van toerustingsavonden voor nieuwe en functionerende wijkteamleden, maar dit in samenspraak met het supervisie-team.
- 10.3 De predikanten gaan op bezoek bij gemeenteleden:
  - als wijkteamleden erom vragen;
  - als gemeenteleden erom vragen en niet meteen evident is dat iemand net zo goed bij een wijkteamlid terecht kan, in welk geval naar dat wijkteamlid wordt doorverwezen;
  - op eigen initiatief als daar een concrete pastorale aanleiding toe is en niet meteen duidelijk is dat net zo goed een wijkteamlid dat initiatief kan nemen;
  - als een trouw- of rouwdienst moet worden voorbereid.Zo mogelijk maken zij melding van hun bezoek aan het desbetreffende wijkteam.

11 Het supervisie-team

- 11.1 Dit team bestaat uit een predikant, een diaken en een ouderling en wordt door de KR benoemd.
- 11.2 Het team is het aanspreekpunt voor alle kerkleden op het gebied van wijken en kringen.
- 11.3 Het team geeft leiding aan de periodieke evaluatie van de wijken en kringen, volgens 2.8.
- 11.4 Het team ziet erop toe dat wijken en kringen goed functioneren en komt in actie als dit niet het geval is; het kan desgewenst regelrecht contact opnemen met een wijkteam(lid).